

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 12 kor — fill.
Fél évre 6 kor — fill.
Negyed évre 3 kor — fill.

Egyes számok ára 6 fill.

Hétfői szám 4 fill.

Majd jelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KAROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok-tere Manóglóvics-ház.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában,
Telefon szám 42.

Nyitlatter sorozatú 40 fillér.

A fiatal esküdtszék.

Érdekesen jellemzi a mi esküdtszéki eljárásunk koraiságát az, hogy nemcsak a demagóg elem nem találja fel a helyét abban, hanem hogy maguk a fiskális urak is olyan laikusan mozognak abban, hogy szinte élvezet nézni.

Maguk az ügyvéd urak nincsenek tisztában hivatásukkal. Ők a tulszigort vagyis a marasztaló elemet képviselik — a laikusok pedig nagy előszeretettel a felmentéssel foglalkoznak. Már most ha igazán akarja valaki, hogy a védenze felmentve legyen, akkor csak tessék a fiskálisokat kidobni onnan. Különben van valami természetes is a dologban. Az egyik ügyvéd nem igen akarja, hogy a másik védenzét fölmentsék. Csak nem csinál reklámot a kenyérkollegának! Másrészt a mi fiskálisaink még ha akarnak se tudnak igazságosak lenni mert mindig azt hiszik, hogy büntetőjogi tudásukkal kell meghozni az ítéletet.

Tehát valóságos szakbíráóság módjára fogják fel az ügyet. Mit értünk el ezzel? azt, hogy bírák helyett ügyvédek hozzák meg az ítéletet.

Pedig az az egy tagadhatatlan, hogy ha az esküdtek közt van ügyvéd — akkor mint szakemberre, a többség mégis az ügyvédre hallgat. Az eddig megfigyelt esetekben is legtöbbször így történt. Pedig ez se helyén, se rendjén nincs. A törvény mikor megalkototta az új esküdtszéket nem arra gondolt, hogy orruknál vezethető hábokat állít oda bírának, hanem önállóan gondolkodó embereket, akik egyike sem vezeti a másikat föléllen erővel.

A demagóg elem tehát vezetettük. Már most a vezetőtől függ minden.

Ha abban az esküdtszékben csak egy olyan ember van, aki tudásánál vagy egyéb tulajdonságánál imponál a többieknek — akkor ez az egy ember hozza meg az ítéletet. Nem bizonyos, hogy ezt az egy embert a föléllen igazságérzet vezérli. Az egész ítélet tehát egy egyének az akaratán mulhatik, mert nincs meg esküdteink átlagában az a műveltségi fok, amely

ehhez a nagypontosságú teendőhöz szükséges.

És miközben Jusztícia asszony tojástartót jár az új bünvádi eljárás paragrafusai között — azalatt a Nyuly Mihályok nem unatkoznak, hanem ráérnek terveket szőni a jövőben.

Manapság csakugyan veszélyesebb dolog lesz valakit orra ütni — mint valakit leszurni. Zemankovicsnak is alig jutott volna eszébe 5 napon át egy a büntígyét megvilágító memorandumot szerkeszteni, ha alapos ki látása nem lehetett arra, hogy olyan jó esküdtszéket fog kapni mint Nyuly Mihály.

Fiatal de nagyon is túl fiatal Magyarországon közönsége ehhez a nagy fontosságú reformhoz.

Mire megtanul borotválni sok embernek elvágja a nyakát ez az inasgyerek — a magyar esküdtszék!

Polgári iskola.

A »Bácskai Hirlap« ez évi 94. számában egy cikk jelent meg »Kereskedelmi iskola« czimén. A nevezett cikk írója városunk nagy részének régi óhaját fejezi ki cikkében, midőn Szabadkán egy kereskedelmi iskola felállítását sürgeti.

Szó sincs róla, nagyon érzi a város közönségének azon része, mely gyermekeit a kereskedelmi pályára szeretné adni, egy ilyen iskola hiányát, de hogy az az osztály, amely gyermekeit a kereskedelmi pályára szánná városunkban csak kettő között választhatna, nevezetesen »vagy egyáltalán nem adja iskolába gyermekeit, vagy pedig gimnázistának szánja őket«, téves.

A szülők kiknek gyermekei az elemi iskolát elvégezték, két eset között választanak: vagy tovább is iskoláztatják gyermekeiket, vagy nem. Első esetben városunk közönségének nagy része a gimnáziumba járattja gyermekeit, más része pedig, részint, hogy a magasabb tandíj fizetésének nyomasztó terhelő megmenekedjék, részint pedig, a meny nyiban már ilyenkor elhőkelt szándéka gyermekeit nem a tudományos, hanem inkább a gyakorlati pályára (kereskedelmi, ipari, gazdasági) nev lni, keres és talál is gyermekei számára olyan iskolát, mely épen azért teremtetett, hogy alapul szolgáljon a gazdasági, ipari, kereskedelmi és más szakiskoláknak. Keres és talál is olyan iskolát, melyben ugyanazon dolgokat tanulhatják gyermekei, melyeket a középiskolák alsóbb osztályai ta-

nitának, de mely utóbbi iskolák több mást is tanítanak (pl. latin nyelv), a mikre a tudományos pályára készülőknek igen, de a gyakorlati pályákra készülőknek semmi szükségük sincs. Keres és talál is olyan iskolát, mely nem a tudományos képzés szolgáltatában állván, azokat a dolgokat, melyekre a gyakorlati pályára szánt gyermekeknek szükségük nincs, nem tanítja, s épen ezért azokat a dolgokat, melyekre szükségük lesz, kimerítőbben, alaposabban, a célnak megfelelőbben taníthatja.

Ilyen iskola a polgári iskola.

De van-e ilyen iskolája Szabadkának?

Ezt, — mint a Kereskedelmi iskola cz. cikk is mutatja, melynek igen t. írója a gymnaziomon kívül nem véli elhelyezhetni, iskoláztathatni azon szülők gyermekeit, kik őket a kereskedelmi pályára szánják — nagyon kevesen tudhatják. Pedig van Szabadkának egy községi polgári fúiskolája csak, hogy az olyan mostoha gyermek, melyről szülői megfeledeznek, nem táplálják, nem ruházzák, nem részesítik kellő nevelésben ha ez a szülői gondatlanság még tovább tart, a gyermek fejletlen marad.

A mikor tehát az a remény ébred fel bennem, hogy Szabadka kap, vagy kaphat valaha egy kereskedelmi iskolát, önkénytelenül is felébred bennem a részvét azon jobb sorsra érdemes iskola iránt, mely hivatva lenne amaz iskola növendékeit szolgáltatni.

Első sorban a polgári iskolát kellene oly helyzetbe juttatni, hogy eredeti céljának megfelelőhessen.

Mert míg egy iskolának nincs felszerelése, nincs meg a kellő számú képesített tanereje, addig céljának megfelelni sem képes.

Szabadka közs. polgári fúiskolájánál pedig mindezek a sikeres előhaladás feltétlen eszközei hiányoznak.

Ha nem volna Szabadkának egy ilyen iskolára szüksége, kár is volna ezen hiányok pótlása. De hogy mily nagy szüksége van városunknak egy ilyen iskolára, mutatja az, hogy a legközelebb elmúlt iskolai évben 242 volt a négy osztályú polg. iskola növendékeinek száma.

A tanulók pedig, kik a polg. iskolát a jelen cikk elején felsorolt okok következtében felkeresik, hogy ott céljuknak megfelelő oktatásban, nevelésben részesüljenek, évről-évre többen és többen lesznek.

Jelen állításomat igazolja az a körülmény is, hogy míg eddig egy első osztálya volt az intézetnek (igaz, hogy az az egy nagyszámú növendékeket számlált), már a múlt tanév elején annyi volt a felvételre jelentkezők száma, hogy a párhuzamos első osztály felállítására elkerülhetlen volt.

S talán nem érhetik el céljukat azok, kik azzal a reménnyel lépnek az intézet falai

Gábos Nelli, a pozsonyi színház új primadonnája a fővárosban van.

Másnap már háromtagú küldöttség ment Gábos Nelli fővárosi lakására, aki kész volt egyszer eljátszani »Kleopátrát«. Hatod napra, május 29 én a Magyar Színház színlapjai már hirdették, hogy Gábos Nelli játssza este a Kleopátrát.

Zsufolásig megtelt a Magyar Színház. Az opera művésznői és művészei közül is sokan eljöttek, hogy egykori collegájukat hallgassák. Debutjáról másnap így írtak a lapok:

Pesti Hírlap: A magyar színházban ma Verő György operettejének, a Kleopátrának fő szerepét Gábos Nelli, a pozsonyi színháznak újonnan szerződött primadonnája, játszotta. Gábos Nelli, kit az operából előnyösen ismer a fővárosi közönsége, kélégig a vidéken játszott s operettében most lépett először fővárosi színpadra. A vidéken elöltött két esztendő nem vált művészi tulajdonságainak kárára, sőt játék dolgában határozottan nyert; hangján sem látszott meg a »vidéki strapa« és szép iskoláját most is kellőképen érvényre tudja juttatni. A közönség, mely az előrehaladott idény dacára is csaknem egészen megtöltötte a színházat, nagyon szívesen fogadta a vendégművésznőt, több énekszámát megismételtette és a fölvonások után sokszor kitapsolta.

Magyarország: Gábos Nelli mint Kleopátra. Érdekes debut volt tegnap a Magyar Színházban: Gábos Nelli, az Opera volt tagja lépett fel Verő György pompás operettjében. A Kleopátrában. Cassia grófné szerepét játszotta, melyet Ábrányiné kreált és ugyancsak nehéz helyzete volt illusztris elődjével szemben, De Gábos Nelli, a ki az Operánál a segéd-koloratur énekesnői helyet töltötte be, igazolta az operettre való rátermettségét. Ha játékán meg látszott is kissé az elfogódás, pompás énekével helyreütötte a csorbát.

Híába, kevés operett-primadonna dicsekedhetik avval, hogy Bianchi Bianca volt a mesternője. A közönség és maga Ábrányiné is, a ki egy páholyból nézte az előadást, zajos tapsokkal tüntették ki Gábos Nellit, a kinek művészete magas zenei intelligenciájú pozsonyi közönséget is ki fogja elégíteni.

Journal:

Ungarisches Theater. Fr. Nelli Gábos, ein ehemaliges geschätztes Mitglied unserer Oper, ging wegen mangelhafter Beschäftigung von den ersten Musikinstituten ab, um sich der Operette zu widmen. Sie trat heute als Gast in Verő's „A Kleopátra“ auf und hatte Gelegenheit, ihre schon in der Oper günstig bemerkten Soubrette-talente aufs beste zu verwerthen. Die sehr hübsche, klangfrische und forfältig gebildete Stime der sympathischen Sängerin wird von einem lebhaft degagierten Spiel unterstützt, und damit war Fräulein Gábos in der Lage, ihr Debut zu gestalten. Sie wurde sehr warm aufgenommen und durch verdienten Beifall während des ganzen Abends ausgezeichnet.

Negyedik nap már Pozsonyban aratta nagy sikerét.

A pozsonyi zornaliztika leghíresebb kritikusa a „Westungarischer Grenzboten“ referense Mautner így ír Gábos első fellépéséről:

„Adele“ hörten wier „Nürnberger Puppe“ einen vollen Erfolg erzielte. Wier können alles Gute und Schöne, das wir über sie damals gesagt haben, nur wiederholen. Das Fräulein ist eine perfekte Sängerin. Fr. Gábos hat etwas Gelernte mit Routine zu verwerthen, dabei aber verfügt sie über eine ziemlich kräftige, umfangreiche und klangvolle Stimme. Es thut einem wirklich wohl, wieder einmal eine Stimme zu hören und Direktor Relle wird es gewiss nicht herennen, die Dame für sein Ensemble verpflichtet zu haben.

Mi meg elriasztottuk Mihályit, Sugárt és — gyenge volt nekünk Gábos.

Nos meghalljuk a jövő szezón primadonnáit!

Az első áldozat.

(Saját tudósítónktól.)

A szabadkai villamos vasút üzembevétele óta elkeintve a kisebb-nagyobb balesetektől, ember életet még nem oltott ki. Tegnap

délután volt az első áldozat, csakhogy itt sem a vonatvezető okozta közvetlen a szerencsétlenséget hanem maga az áldozat, részint testi hibái folytán részint pedig azért mert a szeszes italtól annyira önkívületi állapotban volt, hogy nem tudott magáról.

A szerencsétlenség rézletei a következők:

Létity János 50 éves napszamos aki süket és rövidlátó is tegnap délben a szeszes italtól elkábítva haza felé igyekezett. A Vermes-féle ház előtt a Szt.-Teréz templomnál a villamos síneken át akart haladni s ott állt egy ideig. Weisz Jakab kocsi vezető pedig már távolról csengetett s amint közelbbért a kocsival fokozta a csengetést de oly közel volt már a szerencsétlen emberhez, hogy a kocsit megállítani nem bírta, Létity pedig amint észrevette, hogy már a veszedelem torkában van nem ugrott kifelé, hanem a sín-pár között egy két lépést tett. Természetes, hogy a kocsi előlőtte, a kerekék alá került, melyek össze-vissza törték a szerencsétlen munkást.

Az esetről azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentők a halálosan megsebesült embert bevitték a kózkórházba ahol néhány percnyi kioldás után meghalt.

A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségnek ki az okozója.

Eladó borok.

Kitűnő jó faj szőlőből tisztán kezelt olasz rizlingi, kövidinka, magyarka és fekete kadarkából nyert fehér és siller borok saját termésű, valamint kelebián termelt Német Mátyás-féle tiszta faj szőlőkből nyert fehér és siller borok szintén jutányos áron eladók Kiss Ábel földbírókosnál: Petőfy-utca 33 szám.

Legelső és legrégibb szabadkai műterem.

Több kiállításon érmekeket nyert.

Kiállítási (Juri) bíráló tag.

!! Ingyen felvétel !!

Tisztelettel értesitem az összes szabadkai róm. kath. híveket, hogy Damjanich-utca 120. szám alatt (Schäffler-féle házban) levő

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMENBEN

FELVÉTELEKET

minden díj nélkül eszközlök.

Csak abban az esetben rendel az illető magának képeket ha a kép tetszik és szüksége van rá, ez esetben rendelhet 1 darabot 60 krért.

Tudni valók. Ezen felvételeknek az a célja, hogy ezekről egy szabadkai album állittatik ki — még pedig Ő Szentisége XIII-ik Leó pápa Jubileumának tiszteletére, ami annak idején közszemlére ki fog állittatni ugy itt Szabadkán, mint Budapesten.

Az Album részére a felvételi idő minden Kedd, Szerda és Csütörtök egész nap.

Rendes felvételek bárkiről a hét minden napján.

Tisztelettel

mezőtelegdi Vörös Kálmán
fényképész.

A legtartósabb fényképek műterme.

Nyilttér.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt mert dus szénásvartalmánál fogva ciklus övöszer és a tífus, cholera és gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Előző járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos békántalmak ellen. míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejét nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnötteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be a számvannál fogva a gyomor és idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, nyugtató és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító.

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden
gyógyszertárban, fűszerkereskedésben
és vendéglőben.

3402 szám. tkv. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. ívszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a szabadkai kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Csovits Iona Antónia végrehajtást szenvedő elleni 1200 kor. — fill. tőke követeleése s járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (szabadkai kir. járásbíró) területén levő Szabadka városban fekvő, szabadkai 2084 számú betűben. A 1. rsz. alatt felvett 93 hrsz. I. körű 304 ó i. sz. alatti ház és belterülete, az ugyanazon ingatlan felére Csovitsné szől. Malagurszki Szadóna javára bekebelezett életfogytiglani hasznélvezeti jog fenntartása mellett Nagy Róza árverési vevő, és késedelmes fizető kára és veszélye a 1881. LX. t.-cz. szakasza értelmében az újabb árverést, ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte.

Es hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900 évi Julius hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor a szabadkai kir. törvényszék m. telekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10% vagyis 368 koronát készpénzben vagy az 1881 LX t.-cz. 42 §-ában jelezett árfolyammal számított és az 1881 novem. 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt bevédéképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Szabadkán, 1900. évi június hó 15-én.
A kir. ívszék mint tkvi hatóság.

Piry
kir. ívszéki bíró.

Viz gyógyintézet.

Viz gyógymód. — Villam gyógymód.

özy. Szentiványi Jóó Dezsóné

villam és viz gyógyintézetében,

mely a modern orvostudomány legújabb gyógyító eszközével bőven fel van szerelve

A NYÁRI KURA MEGKEZDÖDÖTT.

Javalva van. Az idegek különféle megbetegedésénél, emésztési zavaroknál, a fűdő betegségek különféle fajainál, csuszos és köszvényes megbetegedéseknél, tüelzsirosodásnál, a bőr fekélyesedésnél, hűdéseknél stb.

Gyógyító eszközök. A vizkúrának különféle alakjai: villam fényfürdő, villam sugárfürdő, villamos vízfürdő, massage, Prisznitz begöngyölések, Kneip-féle leöntések és orvosi tornázás stb.

Az intézet orvososa Dr. Váli Dezső operatur.

Mérésékelt árak.

1010 szám. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a szabadkai kir. járásbíróióság 6899/897 számú végzése által a szabadkai kereskedelmi és iparbank javára Birkás Lajosné szül. Rudics Mária szabadkai lakos ellen 126 korona 70 fill. tőke és eddig összesen 21 korona 06 fill. perköltség követeleése erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 636 kor. 40 fill. becsült felhárnyék, bútorok és ágyeműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek 1900. V. 1638/1-sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Szabadkán L. kör 167 h. sz. a. leenlő eszközésére 1900. évi július hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztek és ehhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107 §-a értelmében legtöbbet ígérőnek becsáron aul is eladatni fognak.

Az elárverendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Kelt Szabadkán, 1900. évi június hó 25-én.

Bende Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

APRÓ HIRDETESEK.

Az apró hirdetések előre fizetendők. Minden apróhirdetés beiktatása, legfőlebb 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet minden további szó 4 fillérbe; vastagabb betűből 8 fillérbe kerül. Irtesítéseket a kiadóhivatal ad; levélbeli kérdésekhez válasza való bélyeg melléklendő.

Vizmentes

Tegnap délelőtti segedem a postára küldött pénzéből 10 forintot elvesztett. Felköttem a becsületes megtalálót legyen olyan irgalmas és jelentkezzék a kiadóhivatalban.

Egy használt biciklit olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Dr. Wilhelm

postával — szembeni házában egy négy és egy három szobás elegáns lakás azonnal kiadó.

Keresek egy lehetőséget

jó karban levő zongorát és egy jégszekrényt. A kiadóhivatalból vebb felvilágosítást ad.

Keresek egy lehetőséget jó karban levő zongorát és egy jégszekrényt. A kiadóhivatalból vebb felvilágosítást ad.

Keresek egy lehetőséget jó karban levő zongorát és egy jégszekrényt. A kiadóhivatalból vebb felvilágosítást ad.

Keresek egy lehetőséget jó karban levő zongorát és egy jégszekrényt. A kiadóhivatalból vebb felvilágosítást ad.

Keresek egy lehetőséget jó karban levő zongorát és egy jégszekrényt. A kiadóhivatalból vebb felvilágosítást ad.

Menyecske

vagy leány szórakozásra egy 30 éves fiatal emberrel a legnagyobb fioktartás mellett, az irjon körülményesen lehetőséget czimvel R I jellege alatt a kiadóhivatalhoz czimezve.

A VI-ik körben Tó s ögi-fele házban lakás kiadó. Külön lakosztály nagyobb nrc-alád részére kerthe lysiséggel Azonnal bérbe vehető.

Azon barna leány nyál óhajtanék közlebbi ismeretséget könni. kinek napernyőjét a városligetben vasárnap feleletem. Cím Sz. a kiadóhivatalban.

Azon barna leány nyál óhajtanék közlebbi ismeretséget könni. kinek napernyőjét a városligetben vasárnap feleletem. Cím Sz. a kiadóhivatalban.

Azon barna leány nyál óhajtanék közlebbi ismeretséget könni. kinek napernyőjét a városligetben vasárnap feleletem. Cím Sz. a kiadóhivatalban.

Legkellemesebb, legkitűnőbb és nélkülözhetlen FOGTISZTÍTÓ SZER tubusokban.

→ Törvényesen védve. ←

1 tubus 60 fillér.

+ Kapható mindenütt. +
6 tubus díszes dobozban 3 kor. 60 fill. bérmentve.
Egyedüli készítő és főszékhelyi raktár:S CHWARTZ illatszergyára
hygien, kosmet, laborator lum.

Budapest, Damjanich-utca 28.

Gyári raktár és főközllet Temesvárott (színházpüület)

Kapható: Winkler L. illatszerezőnél Szabadkán.

Ráth Mór

könyvkereskedése

BUDAPEST, Haas-palota.

ajánlja mindazoknak, kik Párisba, Londonba, a Continens többi nevezetesebb városaiba, fürdőibe, üdülő helyeire (Svájcz stb.) készülnek, a meny nyiben léteznek, magyar nyelvű, de különösen nagy választékban francia, angol, német vasuti utmutatókat, Baedeker, Meyer és hasonló utazási kézikönyveket, térképeket, helyi tervrajzokat stb. 1900. évi kiadásokban, továbbá utazási olvasmányt minden nyelven, kis kézi szótárakat és beszelgetéseket, szóval mindazt, ami a turistát tájékoztatja és szórakoztatja.